

GYULAI LÁSZLÓ

KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK ÜZLETFINANSZÍROZÁSA

Budapest, 2011

Szerző:

Gyulai László
főiskolai docens

TÁMOP pályázati lektor:

Dr. Fazakas Gergely
egyetemi adjunktus

ISBN 978 963 638 380 0

Kiadja

a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.

Felelős kiadó: dr. Bokor Pál a SALDO Zrt. vezérigazgatója

A SALDO Kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők
Egyesülésének tagja

© A Saldo Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.

*E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való
tárolása (papír, elektronikus stb.)*

a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos!

TARTALOM

Előszó	5
1. A finanszírozás alapvető jellemzői	7
1.1 A finanszírozás lényege, fontosabb formái	7
1.2 A megjelenítés keretei	9
1.3 Az illeszkedési elv és a finanszírozási stratégiák	14
1.3.1 A tartós forgóeszköz-lekötés	14
1.3.2 Az illeszkedési elv	15
1.3.3 A finanszírozási stratégiák	16
1.4 A főbb finanszírozási technikák hatásmechanizmusa	18
1.4.1 A saját tőke rendelkezésre bocsátása	19
1.4.2 A bankhitel-felvét	20
1.4.3 Kereskedelmi hitel igénybevétele	24
1.4.4 Lízingbevétel	25
1.4.5 Faktoring	27
1.4.6 A vagyon átrendezése	28
1.4.7 Kapott támogatások	28
2. A kis- és középvállalkozások finanszírozási sajátosságai	32
2.1 A kis- és középvállalkozások osztályozása	32
2.2 A kvv szektor makrogazdasági szerepe és tevékenységének jellemzői	34
2.3 A kvv szektor finanszírozási helyzetét meghatározó tényezők	36
3. Forgóeszköz gazdálkodás	43
3.1 A készletekben lekötött tőke. A vállalkozás készletgazdálkodásának értékelése, a javítás szokásos lehetőségei	45
3.1.1 A készletek csoportosítása	45
3.1.2 A készletek értékelése forgási mutatók és reagálási fok segítségével	47
3.1.3 Egyszerűbb készletgazdálkodási modellek alkalmazása	52
3.2 A vevőkkel szembeni követelések	60
3.2.1 A követelések keletkezése	60
3.2.2 A vevőállomány figyelése	62
3.2.3 A fizetési feltételek változtatásának értékelése	65
3.3 Gazdálkodás a pénzeszközökkel	67
3.3.1 A pénztartás motívumai	67
3.3.2 A pénzállomány kívánatos nagysága	68
4. A vállalkozás pénzügyi terve	73
4.1 A tervezés lényege, főbb jellemzői	73
4.2 A tervezés alapvető technikái	77

4.3 Az éves pénzügyi terv összeállítása	83
4.3.1 A tervezéshez szükséges információk	83
4.3.2 Az eredmény tervezése	86
4.3.3 A mérlegterv elkészítése	90
4.3.4 A likviditási terv összeállítása	101
4.3.5 A havi likviditási terv	109
4.4 A pénzügyi terv javítása	113
4.4.1 A pénzügyi terv javításának lehetséges irányai	113
4.4.2 Beavatkozási lehetőségek az eszközök körében	114
4.4.3 Beavatkozási lehetőségek forrás oldalon	115
5. Finanszírozás bankhitellel	124
5.1 Kihez forduljunk bankhitelért?	124
5.2 A vállalkozói hitelek főbb csoportjai	126
5.3 A hitelkérelem összeállítása során követendő szempontok	128
5.4 A banki hitelkérelem elbírálása	131
5.4.1 A hitelkérelem befogadása	131
5.4.2 Hitelbírálat	131
5.4.3 Az előterjesztés összeállítása és a cenzúradöntés	135
5.4.4 A hitelmonitoring	135
5.4.5 A hitelügylet lezárása	136
6. Alternatív finanszírozási megoldások	139
6.1 A kereskedelmi hitel	139
6.2 A faktoring lényege, igénybevételének jellemzői	140
6.3 A lízing	144
6.3.1. A lízing fajták rövid jellemzése	144
6.3.2. Beruházzunk vagy lízingeljünk?	147
6.4 Finanszírozás támogatásból	152
6.5 Néhány gondolat a finanszírozási mixről (összegzés)	155
Függelék: táblázatok	159
Glosszárrium	163
Irodalomjegyzék	168

ELŐSZÓ

A Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása könyv elsősorban a Felsőfokú Szakképzés Üzleti (banki, pénzügyi, számviteli) szakügyintéző szakjain tanulmányokat folytató hallgatók számára készült. Tartalmát tekintve folytatása a SALDO kiadónál korábban megjelent Vállalkozások pénzügyi alapjai című kiadványnak. Amíg azonban az említett mű a vállalatok pénzügyi döntéseinek széles skáláját, és e döntéseket megalapozó eszközöket és elemzési módszereket nagyvállalatok, elsősorban nyílt részvénytársaságok működésén keresztül mutatja be, addig a Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása könyvben foglalt ismeretek gerincét a címben szereplő vállalati kör folyó működéssel kapcsolatos pénzügyi döntései, azon belül is kiemelten a finanszírozási döntések képezik. A könyv hat fejezetből áll.

Az első két fejezet a finanszírozás lényegét, fontosabb formáit, a döntések során mérlegelendő közgazdasági elveket, a főbb finanszírozási technikák hatásmechanizmusát, valamint a kis- és középvállalkozások finanszírozási és egyéb sajátosságait tekinti át.

A harmadik fejezet a folyó gazdálkodás finanszírozásának alapját képező forgóeszközök közgazdasági-, pénzügyi- és számviteli sajátosságait, továbbá a forgóeszközök főbb csoportjaival kapcsolatos döntési kérdéseket, és a döntések értékelésénél használatos egyszerűbb módszereket, modelleket tartalmazza.

A negyedik – egyben a legterjedelmesebb – fejezet „A vállalkozás pénzügyi terve” címet viseli. A pénzügyi tervezés és a pénzügyi tervek ilyen mélységű és ilyen komplex bemutatása sem a hazai, sem a külföldi szakirodalomban nem található meg. Az ismeretek feldolgozását és megértését a tervezés menetének kisebb lépésekre bontása, számos gyakorlati példa, továbbá az összefüggések szöveges és számszerű kiemelése segíti.

Az ötödik fejezet témája a bankhitel, mint a vállalkozások klasszikus finanszírozási forrása. A vállalkozói hitelek főbb csoportjainak bemutatása, és a hitelezési folyamat főbb szakaszainak áttekintése mellett kiemelt hangsúlyt kapnak a hitelkérelem összeállításával kapcsolatos vállalkozói teendők, valamint a hitelkérelmek elbírálásával kapcsolatos banki feladatok.

A hatodik fejezet olyan alternatív finanszírozási megoldásokat (faktoring, lízing) mutat be, amelyek ismerete és alkalmazása kiemelt fontosságú lehet a finanszírozási gondokkal küszködő kis- és középvállalkozások számára.

A könyvben szereplő ismeretek és összefüggések megértését és elmélyítését szolgálják az egyes fejezetek végén található ellenőrző kérdések és feladatok, a fogalmak pontos, szakszerű használatát pedig a könyv végén lévő glosszárrium segíti.

A szerző abban a reményben készítette ezt a tananyagot, hogy a Felsőfokú Szakképzés keretében szerzett oktatási tapasztalatok alapján a tartalom, a belső szerkezet és az alkalmazott módszertani megoldások egyaránt bővíthetők, fejleszthetők lesznek.

Bár a könyv egy meghatározott képzési szint hallgatóinak szól, azonban a téma iránt érdeklődő szélesebb kör számára is hasznos lehet.

Budapest, 2011. január

Illés Ivánné dr.